

ρεύουν. Τò πρᾶγμα φάνηκε πὼς λησμονήθηκε. Ἡ ἀρχὴ φαίνοντοσαν σὰν νὰ μὴ τὸ θυμόντουσαν πειὰ. Καὶ ὁ Ἄμποτ, σὰν νὰ τὸ λησμόνησε. Κι' ὁ ἀδερφὸς πού εἶχε πάθει, ἐστάλη ἔξω, στοὺς γιατροὺς, γιὰ νάβρη τὴ φωνὴ του.

"Ἡσυχὸι πειὰ οἱ «συνεργοὶ», ἔτσι δὲν τοὺς λὲν ἑλληνικὰ;

— "Ἔτσι.

— Ἀποφασίσανε νὰ ξεσκάσουνε κι' αὐτοὶ λιγάκι. Κι' ἀποφασίσαν ἕνα ταξιδάκι σὲ κάποιον κοντινὸ ἐδῶ χωριό, σὰν νὰ ποῦμε στὸ Ἀσθεστοχώρι, σὰν νὰ ποῦμε καὶ στὸ Λαγκαδά, μαζὺ μὲ τὶς φαμηλιές τους.

Σὰν τὸ εἶπαν στὶς γυναῖκες τους, ἐκείνες τὸ δεχθῆκαν μὲ χαρὰ, ἀλλὰ... Τί ἰδέα ἔχετε γιὰ τὶς γυναῖκες σεῖς;

— Ἐκείνη πού εἶχε καὶ ὁ μακαρίτης Σολομών...

— Ποιὸς Σολομώνης; Ὁ Σολομὸς Ἑρρέρας, πού ἔχει στη Θεσσαλονικὴ τὸ ἐμπορικὸ;

— "Ὅχι αὐτὸς, ἕνας ἄλλος, πρόγονός του...

— Τί ἔλεγε λοιπὸν αὐτὸς ὁ Σολομὸς;

— Πὼς ἡ γυναῖκα δὲν εἶνε τίποτε ἄλλο παρὰ μονάχα «σκεῦος ἠδονῆς».

Ὁ Μπάρμπα-Μάνθος δὲν κατάλαβε, ἀλλὰ δὲν ἤθελε καὶ νὰ τὸ δείξη.

— Καλὰ, τέλος πάντων, ἄς λήη ὅτι θέλει αὐτὸς ὁ Σολομὸς. Ἐγὼ ἔρχομαι καὶ πάλι στὴν κουβέντα μας. Ἡ γυναῖκες λοιπὸν δεχθῆκαν μὲ χαρὰ, ἀλλὰ εἶπανε στοὺς ἀνδρες: «Νοικοκυρὲς γυναῖκες ἐμεῖς, πὼς θὰ πάμε ἔτσι; Νὰ φτιάσουμε κανένα φόρεμα, εἴμαστε γυναῖκες ἀπὸ πόλι, ἀπὸ τὴ Σαλονίκη, δὲν εἴμαστε ἀπὸ χωριό!» Κι' ἀπὸ δῶ τοὺς ἔχουν, ἀπὸ ἐκεῖ τοὺς ἔχουν, τοὺς καταφέρνουνε νὰ τοὺς φτιάσουνε καινούργια ρούχα καὶ φουστάνια. Καὶ μιὰ ἀπ' αὐτὲς, σὰν ὅεν τῆς ἔφταναν τὰ λεπτά, ἔβγαλε ἀπ' τὶς κρυμμένες λίρες καὶ πῆγε νὰ χαλάση στὸ σαράφι κάνα - δύο γιὰ νὰ κρυφοπλήρωσῃ τὴ μοδίστρα, νὰ κάνῃ φόρεμα πιὸ καλὸ καὶ ἀκριβώτερο ἀπὸ τὶς ἄλλες.

Τὴν ἄλλη τὴν ἡμέρα κιόλας σὰν εἶδαν οἱ σαράφηδες τὶς λίρες χωρὶς ἄστρο, εἰδοποιήσαν τὴν ἀστυνομία, ἡ ἀστυνομία ἔπιασε τὴ γυναῖκα καὶ τὸν ἀνδρα τῆς, τοὺς θάβανε στὴ φυλακὴ, τοὺς σφίξανε λιγάκι μέσα καὶ σὲ λίγες ἡμέρες τοὺς εἶχαν ὄλους πιασμένους καὶ κλεισμένους στὸ «Κανλι-Κουλέ», δηλαδή στὸν «Ματωμένο Πύργο», ὅπως λέγαν τότε τὸν Λευκὸ Πύργο τῆς Θεσσαλονικῆς, πού ἔπειτα οἱ νεότουρκοὶ τὸν θάβαν μὲ ἀσθῆστη ἄσπρο καὶ τὸν εἶπανε «Μπεάς-Κουλέ», Λευκὸ Πύργο δηλαδή, ὅπως τὸν λέμε σήμερα κι' ἐμεῖς.

Ὁ πύργος τότε εἶχε φρούριο τριγύρω, μὲ τάπιες καὶ πολεμιστρες. Μὰ οἱ νεότουρκοὶ τὰ γκρέμισαν αὐτὰ κι' ἀνοίξανε τὸ μέρος. Πιὸ πολὺ ὅμως ταίριαζε ὅπως ἦταν πρὶν. Ἄς εἶνε. Μαζὺ μὲ τοὺς ἄλλους «γιατάκηδες» πού πιάσανε ἦταν καὶ ἕνας Τούρκος ἀρβανίτης, Γκέκας ἑλεγχότανε, κι' ἔκανε κι' ἐκεῖνος τὸν κουτοοληστὴ ἐδῶ ἀπ' ἔξω στὰ χωριά, τριγύρω στὴ Θεσσαλονίκη. Ἐφτασε στὸ μεταξὺ Μπαϊράμι κι' ἕνας Τούρκος τῆς Θεσσαλονικῆς, φίλος τοῦ Γκέκα, ζήτησε ἀδεία ἀπὸ τὶς ἀρχὲς νὰ πάη καὶ νὰ μοιράσῃ λίγο ἄσπρο πανί, χασὲ, στοὺς ὀθωμανοὺς φυλακισμένους τοῦ Κανλι-Κουλέ, νὰ φτιάσουν κι' αὐτοὶ ἕνα πουκάμισο καὶ νὰ ντυθοῦν λιγάκι καθαρά, τέτοιες ἡμέρες ποῦταν.

Ἡ τουρκικὴ ἀρχὴ ἐπέτρεψεν καὶ αὐτὸς ἐπῆγε μέσα εἰς τὶς φυλακὲς καὶ ἐδῶσε σὲ κάθε φυλακισμένο Τούρκο ἀπὸ δεσκαπέντε πῆγες ὕφασμα λευκὸ γιὰ τὰ ἀσπρόρουχά του.

Σὰν νύχτωσε, αὐτοὶ, στρίψανε τὸ πανὶ καλὰ, δέσανε μὲ γερούς κόμπους ὅλα τὰ κομμάτια ἀπὸ τὸ ὕφασμα αὐτὸ μαζύ, κάμανε ἕνα μακρὸ σχοινὶ καὶ τὸ ρίξανε στὴ θάλασσα.

Μιὰ θάρκα τοὺς περιμένε λιγάκι παρακεῖ. Κι' ὥς νὰ τοὺς ἐννοήσουν οἱ σκοποὶ, ἐκεῖνοι εἶχανε φύγει...

Αὐτὸς ὁ Γκέκας ὅμως ἔπειτα ἀμνηστεύθηκε ἀπὸ τὴν τουρκικὴ κυβέρνησι, γιὰτὶ σὰν θέρος Ἀρβανίτης... πρόδωσε τοὺς συντρόφους του καὶ τὸν πῆραν στὴν ἀστυνομία γιὰ νὰ καταδιώκῃ τοὺς κλέφτες.

Αὐτὴ εἶνε ἡ ἱστορία μου. Καὶ τώρα ξεκουρασθῆτε καὶ λίγο...

ΣΤΑΜ. ΣΤΑΜ.

ΓΑ ΠΞ ΡΙΕΡΓΑ ΤΗΣ ΦΥΣΕΩΣ

ΟΠΛΑ ΤΩΝ ΖΩΩΝ

(Πὼς ἀμύνονται τὰ ζῶα ἐναντίον τῶν διαφόρων ἐχθρῶν τους)

Τὰ ζῶα, χωρὶς ποτὲ νὰ διδαχθοῦν τὴν στρατιωτικὴ τέχνη, γνωρίζουν ὥστόσο θαυμάσια τὰ πλεονεκτήματα ὀρισμένων ἐπικαίρων σημείων τὰ ὁποῖα καὶ χρησιμοποιοῦν. Τὰ ἀηδόνια π. χ. γιὰ νὰ προφυλαχθοῦν ἀπὸ τοὺς γύπες κρύβονται μὲσ' ἰὰ δέντρα. Ὁ γλάρος γιὰ νὰ προφυλαχθῆ ἀπ' τὰ γεράκια περιστρέφεται ἀπάνω στὰ νερά, ὅπου δειλιάζουν νὰ πλησιάσουν τὰ γεράκια. Καὶ ἡ νυφίτσα, ζῶον δειλότατο, τόσο δειλὸ ὥστε μόλις ἰδῆ νὰ θγαίνῃ ἀπὸ πληγὴ αἷμα, πέφτει ἀμέσως κάτω ἀπὸ τὸν τρόμο τῆς, ὥστόσο κατορθώνει καὶ ἀπὸ λύκο ἀκόμη νὰ γλυτώσῃ, καταφεύγοντας στὰ παγωμένα ποτάμια, ὅπου οἱ λύκοι φοβοῦνται νὰ τρέξουν.

Ἐκτὸς ἀπὸ τὰ καταφύγια τους αὐτὰ, πολλὰ ζῶα ἔχουν καὶ τὰ φυσικά τους ὅπλα γιὰ ν' ἀμύνονται. Ὁ ἀέτος π. χ. περιποιεῖται πολὺ τὰ νύχια του καὶ ὅπου σταθῆ τὰ ἐξετάζει ἀκατάπαυστα, τὰ τροχίζει ἀπάνω στὶς πέτρες ὅταν χάσουν τὴν κοφτεράδα τους καὶ ἀποφεύγει νὰ περπατῆ ἀνάμεσα σὲ πέτρες ὅταν εἶνε σουθλερές. Τὰ ἐλάφια, τὰ κασικία καὶ οἱ ταῦροι ἀκονίζουν στοὺς κορμούς τῶν δέντρων τὰ κέρατά των καὶ τὰ δοκιμάζουν δυὸ καὶ τρεῖς φορές ὅταν πρόκειται νὰ ἐπιτεθοῦν ἐναντίον κανενὸς ἐχθροῦ των.

Ὅταν τὰ ζῶα καὶ τὰ πουλιά δὲν μποροῦν ν' ἀμυνθοῦν, τότε μαζεύονται σὲ ομάδες. Ἔτσι π. χ. τὰ ψαρόνια γιὰ μεγαλύτερη ἀσφάλειά των πετοῦν κατὰ στίφη πολυάριθμα.

Τὰ πρόβατα εἶνε γνωστὸν ὅτι γιὰ ν' ἀμυνθοῦν κατὰ τῶν λύκων μαζεύονται σὲ πυκνὸ κύκλο μὲ τὰ κεφάλια γυρισμένα κατὰ τοῦ ἐχθροῦ καὶ τὰ ἄλογα τάσσονται κατὰ τὸν ἴδιον τρόπο, δὲν γυρίζουν ὅμως τὰ κεφάλια των κατὰ τοῦ λύκου, ἀλλὰ τὰ πόδια των, ὅπου βρίσκειται ἡ δύναμις των καὶ ἀνδρείως ἀμύνονται μὲ κλωτσιές. Πολλὰ ζῶα ἐπίσης ὅταν τύχῃ νὰ βρεθοῦν μόνα, γνωρίζουν νὰ καλοῦν σὲ βοήθεια μὲ τὶς φωνές των: Τὸ τσακάλι π. χ. ὅταν καταλάβῃ ὅτι καμμιά ἀλεποῦ εἶνε κρυμμένη στὰ χορτάρια, προδίδει στὰ σκυλιὰ τὴν παρουσία τῆς μὲ ἀσυνήθιστες καὶ δυνατὲς κραυγές. Ὅμοίως οἱ κύκνοι καὶ ἡ χήνες φωνάζουν τοὺς τυχόν ἀπόντας συντρόφους των γιὰ ν' ἀμυνθοῦν ἀπὸ κοινοῦ κατὰ τῶν ἀετῶν. Τὸ ἴδιο κάνουν καὶ οἱ πύθηνκοι στὰ δάση φωνάζοντας ὅταν τοὺς κυνηγοῦν, μὲ ὅλη τὴ δύναμί τους.

Ἀλλὰ ἀδύνατα καὶ δυνατὰ ζῶα ἔχουν καὶ ἄλλα μέσα γιὰ νὰ προφυλάγουνται ἀπ' τοὺς θηρευτὰς των. Ὁ λαγὸς π. χ. πηδᾷ ἐδῶ κι' ἐκεῖ γιὰ νὰ ἐξαφανίση τὰ ἴχνη του. Ἡ ἀρκούδα μπαίνει στὴ φωλιὰ τῆς, περπατώντας ἀντίστροφα γιὰ νὰ δείξη ὅτι ἐβγήκε ἀπ' αὐτὴ, ἐνῶ εἶνε μέσα. Καὶ αὐτὸ ἀκόμη τὸ λιοντάρι, τὸ τόσο ἀνδρεῖο, ὅταν περπατῆ στὴν ἄμμο ἐξαλείφει τὰ ἴχνη του γιὰ νὰ μὴν τ' ἀνακαλύψουν οἱ ἐχθροὶ του.

Μὲ μιὰ λέξι ὅλα τὰ ζῶα γνωρίζουν τὸ καθένα μὲ κάποιον τρόπο νὰ προφυλάγουνται.

Ἀλλὰ μὲ τὴν ἐπιδειξίτητα, ὅπως ὁ πύθηνκος, ὁ ὁποῖος κατορθώνει ν' ἀρπάξῃ μὲ τὸ χέρι στὸν ἀέρα τὸ θέλος πού ρίχνει ὁ ἀγριὸς γιὰ νὰ τὸν σκοτώσῃ, ἄλλα μὲ τὴν γενναίότητα, ἔπως τὸ λιοντάρι, πού δὲν φεύγει ποτὲ, ἀλλ' ἀπεναντίας δείχνει τὴν τρομερὴ του ὄψι γιὰ νὰ φοβίση, ἄλλα πάλιν προφυλάγουνται χάρις καὶ σ' αὐτὴ τὴ δειλία ἀκόμη, ὅπως τὰ ἐλάφια, τὰ ὁποῖα σώζονται ἀπ' τὸ φόβο των πού τὰ κάνει νὰ τὸ θάζουν στὰ πόδια μὲ ὅλη τὴν δυνατὴ γρηγοράδα. Ἀλλὰ τέλος γίνονται ἄορατα σὰν τὶς σουπιές πού ἐξαφανίζονται μὲσ' τὴ θαφὴ πού σκορπίζουν ἢ σὰν τὸν πολυπόδα, ὁ ὁποῖος μεταμορφώνεται παίρνοντας ἀμέσως τὸ χρῶμα τοῦ θράχου, ἀπάνω στὸν ὁποῖον εἶνε κολλημένος, καὶ ἔτσι ἐξαπατᾷ τὸ θλέμμα τοῦ ἀνθρώπου.